

مشکلات بخش گیاهان زینتی

سهم کم صادرات انواع گل و گیاهان زینتی به علت فقدان زیرساخت‌های لازم صادراتی، هزینه‌های زیاد حمل‌ونقل هوایی، کمبود سرمایه‌گذار خارجی و عدم وجود تشکل صادراتی تخصصی و... از جمله مشکلات این بخش است

عکس: ایسنا

رضوی ۱۸۱ هکتار، البرز ۱۱۶ هکتار، گلستان ۱۰۶ هکتار، فارس ۵۲ هکتار و گلستان ۳۲ هکتار است.

همچنین سطح زیرکشت گل و گیاهان زینتی فضای باز ۱۰ استان برتر کشور شامل مازندران ۹۲۰ هکتار، گلستان ۸۳۶ هکتار، مرکزی ۶۰۸ هکتار، فارس ۵۸۹ هکتار، ایلام ۵۵۷ هکتار، تهران ۳۳۵ هکتار، خوزستان ۳۱۱ هکتار، البرز ۱۹۷ هکتار، خراسان رضوی ۱۲۳ هکتار و جنوبی ۴۲ هکتار است.

● سالانه چه بخشی از گل و گیاهان زینتی صادر می‌شود؟

بر اساس آخرین آمار در سال ۱۴۰۱، به میزان ۱۲.۳ هزارتن گل و گیاه زینتی به ارزش حدود ۱۰.۴ میلیون دلار صادر شده که بیشترین آن گیاهان گلدانی، درخت و درختچه‌های زینتی می‌باشد و بخش کمی اختصاص به گل‌های شاخه بریده دارد.

● سالانه چه بخشی از اندام‌های تکثیری گل و گیاهان زینتی وارد می‌شود؟

میزان واردات اندام‌های تکثیری انواع گل و گیاهان زینتی طی سال ۱۴۰۱ بر اساس آمار منتشر شده، از طرف مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات برابر با ۱۳۲۰ تن و به ارزش ۳.۵۱ میلیون دلار بوده که بیشترین حجم واردات مربوط به انواع پیاز گیاهان زینتی به میزان ۱۰۱۰ تن و به ارزش ۳.۲۹ میلیون دلار بوده است. ضمن اینکه واردات گیاهان زینتی کامل از جمله گل‌های شاخه بریده به داخل کشور ممنوع می‌باشد.

● لطفاً درباره مزایای کشت انواع گل و گیاهان زینتی توضیحی بفرمایید؟

ظرفیت بالای صادراتی، امکان کاهش وابستگی به صادرات نفتی، اشتغال بالا در زنجیره تولید گل و گیاه (۲۰۰ هزار نفر مستقیم و غیرمستقیم)، مثبت بودن تراز تجاری گل و گیاهان زینتی و امکان رسیدن به ضرب خوداتکالی، صادرات ۱۰.۳۵ میلیون دلاری، بهره‌وری بالای آب در بین محصولات کشاورزی (بهره‌وری نهاده‌ها از جمله آب در گلخانه بالا می‌باشد)، بهره‌مندی از تنوع بالای انواع محصولات زینتی و کاربردهای متنوع این محصولات و تأمین امنیت روحی و روانی جامعه از جمله مزایای کاشت گل و گیاهان زینتی و شاخه بریده است.

● میزان هزینه‌کرد و تولیدات گیاهان زینتی، اقتصادی است؟

از آنجایی که تنوع محصولات زینتی بسیار بالاست، هزینه‌های تولید متفاوت می‌باشد و بر اساس آمار سال ۱۴۰۰ ارزش تولیدات در این حوزه حدود ۹۴۰ هزار میلیارد ریال برآورد شده است.

● اکنون مشکلات بخش گل و گیاهان زینتی در کشور چیست؟

سهم کم صادرات انواع گل و گیاهان زینتی به علت فقدان زیرساخت‌های لازم صادراتی، هزینه‌های زیاد حمل‌ونقل هوایی، کمبود سرمایه‌گذار خارجی و عدم وجود تشکل صادراتی تخصصی، عدم توان رقابتی تولیدات داخلی انواع گل و گیاهان زینتی با محصولات مشابه خارجی آن‌ها، بالا بودن هزینه‌های تولید، میزان ضایعات در انواع گل و گیاهان زینتی و پایین بودن عملکرد کمی و کیفی در واحدهای تولیدی انواع گل و گیاهان زینتی و پایین بودن سرانه مصرف در انواع گل و گیاهان زینتی، فرسودگی و کوچک بودن واحدهای تولیدکننده انواع گل و گیاهان زینتی و بالا بودن قیمت نهاده‌های مصرفی و به تبع آن افزایش هزینه‌های تولید از جمله مشکلات این بخش است.

● آیا ایران در تولید گیاهان زینتی و شاخه بریده از جایگاه خوبی در دنیا برخوردار است؟

در حال حاضر ایران در تولید گل و گیاهان زینتی و شاخه بریده در مقایسه با دنیا و کشورهای پیشرفته در خصوص دانش روز و مدیریت عوامل تولید با مشکلاتی روبه‌رو است که در چند سال اخیر در خصوص استفاده از تکنولوژی‌ها بویژه در حوزه تجهیزات و سازه‌های گلخانه‌ای شاهد پیشرفت‌هایی بوده‌ایم.

سرپرست دفتر امور گلخانه و گیاهان زینتی وزارت جهادکشاورزی در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی» مطرح کرد

ایران پنجمین تولیدکننده گل و گیاهان زینتی در بین کشورهای آسیایی

۴

میلیارد عدد

در جهان سالانه ۶۱۰ میلیارد عدد گل و گیاهان زینتی در سطح ۶۴۰ هزار هکتار کشت می‌شود که ایران با تولید بیش از ۴ میلیارد عدد در بین کشورهای آسیایی رتبه پنجم جهان را داراست

+

گفت‌وگو

هماهنگی خواهد

روزنامه نگار

طی چندسال اخیر تجارت گل و گیاهان زینتی در همه جای دنیا رونق گرفته و سودآوری خوبی نیز داشته است، همچنین آب و هوای بسیاری از مناطق ایران هم مساعد پرورش گل و گیاه است و ایران را جز ۱۷ کشور برتر تولید گل و گیاه جهان و پنجمین کشور در بین کشورهای آسیایی قرار داده است.

خاک حاصلخیز، دانش و تجربه کهن و اقلیم‌های متنوع باعث شده صنعت گل و گیاه ایران در جایگاه هفدهم جهان قرار بگیرد. پرورش گل و گیاه در نقاط مختلف کشور جریان دارد و هر منطقه به رشد گونه‌ای خاص مشهور است.

ایران از خاستگاه‌های طبیعی گیاهان زینتی لاله، سنبل، زنبق و سیگلکه است به علاوه گل لاله، گل محمدی، گل نیلوفر آبی و گل سرونواز هم از گل‌های ملی ثبت شده محسوب می‌شوند. زمانی که هنوز بسیاری از کشورهای شهرت و آوازه‌ای در پرورش گل و گیاه نداشتند، کشور ما در زمان خود گلخانه‌های مدرن و قابل قبولی داشت. پیشینه گل‌ریز از محبوب‌ترین گل‌های جهان به ایران می‌رسد و تا ۲۵۰ سال پیش از این گل در هیچ اقلیم دیگری جز خاک ایران رویش نداشت. گفته می‌شود این گل در دوره صفوی به همراه ادوات گلابگیری به ترکیه و سپس سوریه و بلغارستان منتقل شده است. در حال حاضر گل‌ریز از پرطرفدارترین گل‌های جهان است و در صدر تولید کشورهای پرورش‌دهنده گل قرار دارد.

کشورهای آمریکا، انگلیس، هلند، کنیا، کلمبیا، اکوادور، آفریقای جنوبی و هندوستان به‌عنوان پرچمداران تولید گل‌ریز دنیا هستند که این گل علاوه بر جنبه زینتی در صنایع عطر و داروسازی هم استفاده می‌شود. واژه زینتی، به گیاهانی اطلاق می‌شود که بارزترین خصیصه آن‌ها، زیبایی آن‌هاست.

برخی از آنها معمولاً به دلیل داشتن

+

گل‌های جذاب در باغچه‌ها کاشته می‌شوند. هدف از کاشت چنین گیاهانی در وهله نخست، بهره بردن از ظاهر آن‌هاست و ویژگی‌های دیگری مانند ارتفاع، میوه، رنگ و قابلیت ایجاد حصار در مرتبه بعدی هستند. برخی دیگر در گلدان کاشته شده و به درون خانه‌ها راه یافته‌اند و در تزئین دکوراسیون منزل کاربرد زیادی دارند.

ویژگی‌های زیبایی‌شناسی گیاهان را باید در برگ‌ها، عطر، میوه و ساقه آنها جست و جو کرد. در علم باغداری، کلمه «گیاه زینتی» بیشتر برای توصیف گیاهان باغچه‌ای به کار می‌رود. اما این تعریف صحیحی برای این گیاهان نیست؛ زیرا همان‌طور که می‌دانیم گیاهان آپارتمانی مختلفی وجود دارند که بسیار زیبا هستند و فواید متعددی دارند. به علاوه، این کلمه احجاف در ماهیت اصلی این گیاهان است، زیرا گیاهان زینتی چیزی فراتر از یک وسیله دکوری هستند.

گل و گیاه زینتی و آپارتمانی، گیاهانی با مقاومت بالا هستند که توانایی رشد کردن در گلدان‌ها در منزل و محل کار و به طور کلی فضاهای سرپوشیده را دارند. گل‌ها و گیاهان آپارتمانی دوست‌سایه و نور غیرمستقیم هستند که محل تولد اکثر آنها مناطق استوایی می‌باشد. همچنین در صورت تأمین نیازهای اصلی آنها مثل دقت و توجه به دما، نور، رطوبت و خاک مناسب و مقوی می‌توانید برای مدت طولانی از آنها نگهداری کنید.

گیاهان و درختان زینتی، چمن‌های زینتی، درختچه‌های زینتی، گیاهان دارویی زینتی، مخروطیان زینتی، کاکتوس و ساکولنت‌ها، چمن پامپاس، یگونیاهلندی و آنتوریوم نماد خونگرمی در گل و گیاه زینتی و آپارتمانی، گل‌های پنهان، پتوس یا پوتوس، گل زینتی بنفشه آفریقایی، گیاه گلداز روزیا، گل زینتی دارویی ساعتی، گیاه گلداز آزاله آ (ژونوس)، حسن یوسف گل آپارتمانی خاص و شاد، گل بونسای همیشه سبز، گل و گیاه زینتی و آپارتمانی لوکس، آکالیفا پندول، گیاه آناناسی، پامچال، گل هیپیسکاس، گل آماریلیس یا نسرنین، گل ارکید، گیاه کاکتوس کریسمی، گل کلیویا،

گل کالاتکویه، گل پوپونستیا؛ جز آخرین گل و گیاه زینتی و آپارتمانی هستند. برای بررسی بیشتر موضوع، خبرنگار «ایران اقتصادی» به سراغ «الهام فتاحی‌فر» سرپرست دفتر امور گلخانه، گیاهان زینتی و قارچ خوراکی وزارت جهاد کشاورزی رفته تا از آخرین وضعیت تولید و صادرات گل و گیاهان زینتی بویژه گل‌های شاخه بریده جویا شود.

● درباره میزان تولید سالانه گل و گیاهان زینتی و سطح زیرکشت آنها بفرمایید؟

گل و گیاهان زینتی به دو شکل فضای باز و گلخانه‌ای در کشور کشت می‌شود که میزان تولید کل انواع گل و گیاهان زینتی چهار میلیارد و ۲۹۵ میلیون و ۸۰۰ هزار عدد در سطح بیش از ۸ هزار و ۲۵۰ هکتار فضای گلخانه‌ای و باز است. از این میزان ۲ میلیارد و ۵۴۸ میلیون و ۷۰۰ هزار عدد مربوط به تولیدات گلخانه‌ای در سطح بیش از ۳ هزار و ۵۳۰ هکتار و یک میلیارد و ۷۴۷ میلیون و ۱۰۰ هزار عدد آن مربوط به فضای باز در سطح ۴ هزار و ۷۱۰ هکتار می‌باشد.

● ایران در تولید گل و گیاهان زینتی چه جایگاهی در جهان دارد؟

در جهان سالانه ۶۱۰ میلیارد عدد گل و گیاهان زینتی در سطح ۶۴۰ هزار هکتار کشت می‌شود که ایران با تولید بیش از ۴ میلیارد عدد در بین کشورهای آسیایی رتبه پنجم جهان را داراست.

● بخش عمده تولید گل و گیاهان زینتی در کشور چقدر است و چه میزان از آن سالانه به مصرف داخلی و چه میزان صادر می‌شود؟

بیشترین میزان تولید و سطح زیرکشت گل و گیاهان زینتی فضای باز و گلخانه‌ای در سال ۱۴۰۰ مربوط به گل‌های شاخه بریده با تولید ۲.۸ میلیارد عدد در سطح بیش از ۴ هزار و ۱۴۰ هکتار است. مجموع تولید انواع گل و گیاهان زینتی بر اساس آمار منتشر شده از طریق مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات در سال ۱۴۰۱، میزان ۱۲.۳ هزار تن به ارزش ۱۰.۳۵۶ میلیون دلار صادر شده که از کل تولیدات شاخه بریده بخش کمی از آن صادر و بیشترین مقدار آن در بازار داخلی مصرف می‌شود. بیشترین میزان صادرات مربوط به گیاهان گلدانی و درخت و درختچه‌های زینتی می‌باشد.

● بیشترین سطح تولید گل و گیاهان زینتی در کشور مربوط به کدام استان‌ها است؟

استان تهران با ۱۷۲۰ هکتار، مازندران ۱۳۲۲ هکتار، مرکزی ۱۱۳۳ هکتار، گلستان ۹۲۴ هکتار، خوزستان ۶۹۸ هکتار، فارس ۶۴۲ هکتار، ایلام ۵۵۷ هکتار، البرز ۳۱۴ هکتار، خراسان رضوی ۳۰۴ هکتار و اصفهان ۲۲۵ هکتار می‌باشد. سطح زیرکشت گل و گیاهان زینتی گلخانه‌ای ۱۰ استان برتر کشور، شامل تهران با یک هزار و ۳۸۴ هکتار، مرکزی با ۵۲۵ هکتار، مازندران با ۴۰۱ هکتار، خوزستان با ۳۸۸ هکتار، اصفهان با ۱۸۸ هکتار، خراسان

آیا کشاورزان از کشت گیاهان زینتی و گل‌های شاخه بریده استقبال می‌کنند و آیا وزارت جهاد کشاورزی حمایتی برای کمک به تولیدکنندگان در ارائه تسهیلات و مجوزها دارد تا کشاورزان به این سمت گرایش پیدا کنند؟

بیرش

کشت انواع گل و گیاهان زینتی در مقایسه با سایر محصولات گلخانه‌ای همیشه مورد استقبال قرار گرفته است اما این بخش نیاز به سرمایه اولیه بالایی دارد و نیازمند حمایت‌هایی از جمله اختصاص تسهیلات برای توسعه گلخانه‌ها که به شرط تخصیص باموقع و کافی اعتبارات مورد نیاز به وزارت جهادکشاورزی می‌باشد، کمک به اصلاح و نوسازی گلخانه‌های فرسوده و بهبود تجهیزات با استفاده از کمک‌های فنی و اعتباری، برگزاری دوره‌های آموزشی برای ارتقا دانش فنی بهره‌برداران، برگزاری دوره تربیت نیروی کار ماهر گلخانه‌ها، صدور مجوز برای واردات اندام‌های تکثیری انواع گل و گیاهان زینتی و کمک به افزایش سرانه مصرف انواع گل و گیاهان زینتی از طریق برگزاری روز ملی گل است.